

Heempad Journaal (HPJ) nummer 45 (10^e jaargang) 31 oktober 2020

De oplettende lezer zal het opvallen dat wij van de 7^e opeens een sprong maken naar de 10^e jaargang. Dat verdient uitleg, daarover straks meer. Het is nu inmiddels bijna twee maanden na het vorige HPJ. Intussen is er veel gebeurd, zowel bij ons als bij u als lezer. Allereerst, wij maken het goed, al zien wij het corona virus ook in kennissenkring dichterbij komen. De zomermaanden liggen achter ons, we zijn langzaam maar zeker de herfst ingegleden. Een prachtige herfst met regen en wind, passend bij dit seizoen., de kleuren stralen feller dan ooit, paddenstoelen schieten uit de grond en daar kunnen we in tijd van beperking meer van genieten dan ooit. Er zijn veel dingen die nog wel kunnen, wij geven tips en proberen voor dit HPJ lichtpuntjes te zoeken, voor wie er oog en oor voor heeft, het zijn er velen. U ontvangt dit HPJ als relatie, omdat u belang stelt in ons werk, aanwezig was bij een of meer activiteiten of (misschien ongevraagd) omdat we denken dat onze tips, nieuwtjes, weetjes en belevingen het waard zijn om gelezen te worden. Samenstelling: Hans van Dam. Afmelding van de nieuwsbrief kan: janny@countrygazette.nl.

Waddinxveen krijgt er een stuk “Gouwebos” bij. De groene buffer tussen de wijken Zuidplas/ Triangel en de Vredenburglaan wordt net zo groot als het Gouwebos tussen Boskoop en Waddinxveen. De 2,2 km. lange Vredenburglaan (N457) takt aan op de Moordrechtboog. Uiteindelijk wordt die met de Bentwoudlaan en de Verlengde Bentwoudlaan in fasen doorgetrokken naar de Hoogeveenseweg (N455) in Boskoop. In de strook tussen de aan te leggen weg en het Noordeinde zal een groene buffer kunnen ontstaan, een natuur- en recreatiezone. De basis voor het groene project werd gelegd door oud-wethouder Kees de Jong (PCW). Op initiatief van de (toenmalige) raad werd het idee geopperd om de buffer op te nemen in de ecologische zone tussen het Bentwoud en de Krimpenerwaard, met mogelijk een koppeling aan het Gouwebos. Maar, laten we niet te vroeg juichen, eerst zal de Verlengde Bentwoudlaan er moeten komen, met een breedte waar (op den duur) vier rijbanen passen. Er is een bestemmingsplan in de maak, waarover omwonenden nog hun zegje kunnen doen. Daarvoor moeten eerst de gesprekken met grondeigenaren worden afgerond. Er is nog steeds tegenstand van enkele politieke partijen. De vereniging Vrienden van het Bentwoud verzet zich fel tegen de plannen en er is een eigen plan (Molenberaad). Het zal een langdurig proces worden, tussen aanvang en voltooiing. De eerste bomen in het Bentwoud werden in 1990 geplant, de laatste in 2018. Het is de vraag of wij (ouderen) de “Groene buffer” als verbinding zullen beleven. Intussen staat men in de startblokken voor de aanleg van Bentwoudlaan en de Verlengde Bentwoudlaan. Tenminste als er voldoende budget overblijft in deze geldopslokkende pandemie periode. (Bron: AD/ 2018/ Bert Woudenberg).

De groene buffer doortrekken naar Alphen aan den Rijn. Als er toch ‘gesloopt’ gaat worden in de natuur (in het gebied waar de Verlengde Bentwoudlaan komt is de zeldzame veldleeuwerik teruggekeerd) dan heb ik nog een paar tips. Maak een groene verbinding vanaf de Hoogeveenseweg (N455) in noordelijke richting, aansluitend op natuurgebieden als het Zaanse Rietveld, het kost ‘slechts’ een perceel in het uitbreidingsplan PCT en ten noorden van de Voorweg een (braakliggend) boomkwekerijperceel. Men komt dan uit bij de Elfenbaan, aangelegd als compensatie van verdwenen natuur door aanleg van de containerhaven. Oh sorry, ik vergis me, dit is met instemming van velen (zelfs milieu mensen) al toegeëigend als zonneveld met verdienmodel voor omwonenden. Omdat, zo meent men, hier geen specifieke natuurwaarden zijn. Het plan wordt ondersteund door GroenLinks en (voor een deel) het IVN? De Elfenbaan loopt vanaf “De Bosrand” (Prinsenschouw) richting Leiden. Er komt nog een formeel plan ter goedkeuring. Het kan anders.

Bijenvriendelijke herinrichting Elfenbaan Zoeterwoude: een fijne samenwerking!

Dat het ook anders kan lees ik in de (maandelijkse) nieuwsbrief van de Groene Cirkel Bijenlandschap. De bijenvriendelijke herinrichting van de Elfenbaan, de strook tussen de N11 en het spoor, is een gezamenlijk project van Rijkswaterstaat, het Zuid-Hollands Landschap en de gemeente Zoeterwoude. Het is een belangrijke verbindingzone tussen Leiden en Alphen aan den Rijn. Het Zoeterwoudse deel (4500 m²) wordt opnieuw ingericht in een voor bijen en vlinders vriendelijke omgeving. (Zie Helpdesk Bijenlandschap). Er is een prachtig ontwerp gemaakt voor de herinrichting, met 1200 strekkende meter natuurvriendelijke oever. Er worden hoogteverschillen aangelegd, waardoor er verschillende microklimaten ontstaan. Ook komen er bosschages wat vogels en zoogdieren zal aantrekken. Er wordt een insectenhotel geplaatst en informatiebord. De nieuwe inrichting sluit goed aan op delen van de Elfenbaan in andere gemeenten. Zo kan het ook!
Bron: Bijvriendelijke inrichting Elfenbaan – Zoeterwoude. *Werk aan de winkel voor IVN Planologie?*

Nieuwe bestemming voor gras langs start- en landingsbanen van Schiphol?

Als het aan de provincie Noord-Holland en de gemeente Haarlemmermeer ligt kan een flink deel van Schiphol vol komen te liggen met zonnepanelen. Het voorstel omvat 300 hectare (300 voetbalvelden) in te richten als zonnevelden. Dit met name langs de start- en landingsbanen. Maar er is ook plaats op daken van gebouwen en parkeerplaatsen bij de luchthaven. Dit is al gerealiseerd op de parkeergarage P3, met zesduizend panelen. Schiphol staat open voor het plan, mits de veiligheid niet in het geding komt. In het klimaatakkoord is afgesproken dat dertig regio's plannen moeten maken voor duurzame energie. De gemeente Haarlemmermeer is zeer uitgestrekt en kent veel landelijk gebied dat niet beschermd is. Ook Schiphol kan hier – in de huidige moeilijke tijd – veel voordeel van hebben. Wij vinden dit een goed plan, er zijn vast meer van die plekken, ook in het Groene Hart, zonder dat we beschermd landschap en natuur moeten opofferen. Eerst alle daken vol! Het plan wordt omarmt door de VVD en GroenLinks, die er hun schouders onder zetten. (Bron: AD).

Project Patrijs Bentwoud krijgt financiële steun. Recent hebben acht projecten voor biodiversiteitsherstel een financiële bijdrage gekregen uit het nationale fonds 'Samen voor Biodiversiteit'. Stichting Landschapsfonds Alphen aan den Rijn (SLA) is verguld dat zij een van de gelukkigen is voor het project Patrijs in het Bentwoud. Men krijgt een bedrag van € 25.000 om het project te starten en vorm te geven. Van de 130 ingezonden projecten werden er acht gehonoreerd. De patrijs geldt als icoonsoort, maar is vrijwel uit onze regio verdwenen. Activiteiten binnen het project zijn o.a. het afsluiten van "bloemencontracten" met akkerbouwers, aanleg van struweel, insectenvriendelijk beheer van bermen, monitoren, educatie en voorlichting. Naast toename van de patrijzenstand zal dit een bevordering van de biodiversiteit teweeg brengen. (Bron: Gouwe Koerier).

Roerdompen in het Bentwoud en Koereigers tussen de Galloway-koeien in het Zaanse Rietveld.

Door het coronavirus zijn we meer verbonden met de natuur dichtbij huis. De natuur reageert daar ook op, soms door verstoring, maar omdat we meer genieten, zien we ook bijzondere waarnemingen. In het Bentwoud worden verrassende waarnemingen gedaan. Naast veel fazanten is ook de patrijs weer terug, de blauwborst is een regelmatige verschijning, ook broedgevallen. Dit voorjaar is de wiewaal gehoord, uilensoorten voelen er zich thuis, de zweefvluchten van de bruine kiekendief leveren een prachtig schouwspel op. Er zijn meerdere broedgevallen van de roerdomp bekend, de soort breidt zich uit in het Groene Hart. De roerdomp is ook gesignaleerd in het nieuwe natuurgebied IJsvogel, naast Camping Polderflora, nabij het Zaanse Rietveld. Meer waarnemingen in het Bentwoud: fitis, tjiftjaf, baardmanneling, tuinfluiter en veldleeuwerik. Boven de uitgestrekte velden met akkerdistel, cichorei en wilde peen zwermen grote groepen putters en andere vinkachtigen op zoek naar zaden die hier in overdaad zijn. In het Gouwebos, op zoek naar paddenstoelen, schiet soms onverwacht een houtsnip voor je voeten weg. Het was (en is) genieten van natuur in het Groene Hart.

Bladkoninkje laat zich horen in het Zwarte Padgebied. We kregen deze melding door van Jaap van Dam (de natuurman van de Veenmol). Het bladkoninkje behoort tot de kleinste vogels (met winterkoninkje en goudhaantje). Dit vogeltje is een zeldzame doortrekker en wordt bij wintertellingen weleens waargenomen. Hun leefgebied is oost-Europa, Sibirië en dwaalt bij oostenwind soms onze richting op. Het diertje heeft een specifiek geluid, vérdragend en schel *wiest / wies-wiet*. Het bladkoninkje liet zich meerdere keren horen in de houtsingel tussen Veenmol en het Heempad. Eerder dit jaar zijn er meerdere waarnemingen geweest van de Cettis zanger, een vogel die zich thuis voelt in dichte struiken nabij waterrijke omgeving. Het wachten is nu op de roerdomp in de rietzomen van het Zwarte Padgebied en een toename van de IJsvogel.

Het gaat niet goed met de huismus, we vroegen aan een van de overgebleven exemplaren in onze wijk.

*Tsjilp tsjilp tsjilp wij waren met velen maar het is hier niet leuk meer tsjilp tsjilp tsjilp
Dakpannen verdwijnen door zonnepanelen tsjilp tsjilp tsjilp onze struiken verdwijnen
Tsjilp tsjilp tsjilp tegels komen ervoor in de plaats tsjilp treurig en saai tsjilp tsjilp tsjilp
Kauwtjes en eksters pesten ons tsjilp tsjilp tsjilp ze trekken aan strootjes ons nest naar omlaag
Tsjilp tsjilp eten onze eitjes op tsjiilp de sperwer valt ons aan tsjilp tsjilp tsjilp
En die schreeuwende halsbandparkieten overstemmen ons gezellig gekeuvel tsjilp tsjilp tsjilp
Brood mag niet meer, het rattenprobleem, en wij dan? Tsjilp tsjilp tsjilp katten loeren op ons
Tsjilp tsjilp tsjilp wij zijn moe, zien geen toekomst in deze wijk en trekken ons terug in het buitengebied,
bij boerderijen, zolang dat nog leuk is tsjilp tsjilp tsjilp maar zorgen er voor dat we wel aan top blijven in de
Nationale Tuinvogeltelling tsjilp tsjilp tsjilp tegels eruit struiken erin, dan komen we weer terug.*

Het vergeten tuinseizoen. Vroeger gold als regel, heesters en vaste planten plant je in de herfst. Bomen in de volle grond werden rond gestoken. Begin september de halve kant, zodat de plant er alvast aan kon wennen. Was dat klaar, dan begon je met de andere helft. Planten, in groei geremd, vormden hierdoor een stevig wortelgestel en met zo'n vaste kluit, jutegaasje erom heen, was het makkelijk handelen en veilig planten. In de groene sector is de afgelopen 30 jaar de handel voor een groot deel in het voorjaar komen te liggen en met de potcultuur (containerteelt) eigenlijk het hele jaar door. Ook de consument is er na de steeds langer wordende zomers nog niet klaar voor. Dat is jammer omdat door de klimaatverandering de lente steeds vroeger begint. En vooral omdat de lange droge perioden steeds vaker in het voorjaar plaatsvinden. In het najaar is de bodem nog warm, vaak vochtiger en de plant gaat de ruststand in. De grond heeft meer tijd om de wortels te pakken en die kunnen zich, voor de winter, veel beter ontwikkelen. De ideale tijd om de tuin (opnieuw) in te richten en te (ver)planten is oktober en november. Voordelen: de tuinbezitter kan meteen in het voorjaar genieten van een ontluikende tuin en de handel wordt op deze wijze over een langere periode verspreid. Dieren in de tuin kunnen direct hun vaste plek vinden, beter voor biodiversiteit en om zelf ontspannen de lente te beleven.

Stichting Steenbreek zet zich in voor Het Vergeten Tuinseizoen. In oktober vonden veel (online) activiteiten plaats om aandacht te vragen voor het ideale tuinseizoen. Acties in diverse tuincentra, in samenwerking met gemeenten, Groei & Bloei en het IVN, in coördinatie met de Stichting Steenbreek (Tegels eruit, planten erin). Afhankelijk kunnen activiteiten doorgaan in november en zolang de vorst uitblijft, tot in december. Bloembollen en vaste planten kunnen nu worden geplant. Vraag om biologisch gekweekte en onbehandelde producten. Voorbehandelde middelen maken de plant 'giftig' en is een van de oorzaken van insectenafname in de natuur. Als je toch deze maand in de Tuincentra komt, let dan op de schappen of er nog chemische bestrijdingsmiddelen worden verkocht en kaart aan dat dit ongepast is voor particulier gebruik. Ook voor eigen gezondheid.

Online talkshow Het Vergeten Tuinseizoen: maandag 2 november: 14.00-15.00 uur.

Met een informatieve online talkshow wordt op 2 november de actiemaand oktober afgesloten. Het programma: 14.00-14.20 uur - Margareth Hop (Actifolia) over wat klimaatverandering voor plantgoed betekent. Zij doet al 30 jaar onderzoek naar de eigenschappen en toepassingsmogelijkheden van bomen, heesters en vaste planten. 14.20-14.40 uur – Johan van den Berk (van den Berk Boomkwekerij) en Lodewijk Hoekstra (TV tuinman) over belang van bomen en vergroening in algemene zin. 14.40-15.00 uur – Lodewijk Hoekstra en Bert Roete (Arnhem Klimaatbestendig) over de bijdrage die tuinbezitters ieder najaar zelf kunnen leveren aan het veranderende klimaat. Deelname is gratis. De talkshow is online te bekijken via www.vergetenseizoen.nl. Vanaf 13.55 uur is de livestream actief. Presentatrice is Margot Ribberink, voormalig weervrouw en ambassadeur van Steenbreek.

Wil je op de hoogte blijven van meer acties, meld je aan: nieuwsbrief @mailing.steenbreek.nl

De volgende onderwerpen krijgen aandacht in de meest recente nieuwsbrief (20 oktober 2020):
Brabant Wonen wil huurders stimuleren hun tuin te vergroenen/ Stichting Steenbreek op plek acht bij Duurzame 100/ Groenonderhoud moet een soort natuurbeheer worden/ Financiële instellingen presenteren biodiversiteitsplan/ Groen is meer waard dan we denken/ Kracht van de natuur voor gezondheid inzetten/ Particulier gebruik bestrijdingsmiddelen daalt niet/ Lang niet alle voortuinen zijn groen/ Verdichten, leefbaarheid en klimaatadaptatie gaan wel degelijk samen/ Meer groen in de openbare ruimte.

Particulier gebruik van bestrijdingsmiddelen in tuinen daalt niet. Ondanks de Green Deal die de overheid in brancheorganisaties in 2017 sloten, daalde het gebruik van deze middelen door particulieren niet. Dat blijkt uit een analyse van verkoopcijfers door het RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Tuinbezitters gebruiken steeds meer middelen tegen insecten (terwijl er zoveel minder insecten zijn). Tegen onkruid past men meer middelen toe op basis van organische zuren. Iets minder glyfosaat (Round Up) is nog teveel. Het Europese en Nederlandse beleid streeft naar vermindering van particulier gebruik en adviseert bestrijding door gronddoek, schoffels en andere niet chemische methoden. Mijn advies? Zet allereerst de tuin vol bodembedekkers (maakt schoffelen overbodig), kies voor diversiteit (plagen worden minder), verbied verkoop van bestrijdingsmiddelen in tuincentra. Zet de maatregelen net zo scherp neer als die tegen het corona. Neem het onderwerp mee in de politieke agenda (voor de komende verkiezingen). Neem maatregelen tegen onnodig gebruik (bijna altijd). Stel je voor: binnenkort een persconferentie van Mark Rutte en Carola Schouten voor aangescherpte regels (?). (Of is het verborgen gif in planten, bloemen, groenten en fruit minder schokkend dan.....tot het te laat is?).

Tien jaar Heempad Journaal: nieuwe jaargang telling. Zonder de ernst van het corona tijdperk te onderschatten, kent deze tijd ook nieuwe kansen. Zoals de administratie in orde brengen. Zo kwam ik er achter dat de nummering van ons Heempad Journaal (HPJ) nogal chaotisch was. Het begon in 2009, toen een deel van het plan “natuurlijke en recreatieve inrichting Zwarte Padgebied” werd gerealiseerd. Twee kwekerijen werden afgegraven voor watercompensatie, vanwege demping van sloten voor woningbouw in Waterrijk-west, inmiddels in vergevorderd stadium gerealiseerd. Er lag een schelpenpad met twee kale oevers, voor mij een uitdaging. Wij hadden na 35 jaar een drukke hobby afgerond (muziekblad Country Gazette) en ik kreeg de kans om met pre-pensioen te gaan. Tijd dus voor een nieuwe uitdaging. Een plan voor een heempad werd bij de gemeente ingediend en goedgekeurd. Ik vroeg en kreeg een startbedrag van € 800,- dat besteedde ik aan oeverbeplanting, een order geplaatst bij Aquasifre Boskoop. Ik zocht en vond informatie over hoe en wat er komt kijken bij de inrichting van een heempad. Voor een deel liet ik de natuur zijn gang gaan, met fiets en mand struinde ik door het Groene Hart, verzamelde zaden en (jonge) planten, zonder de natuur te belasten. Dat verhaal, 10 jaar Heempad, komt een volgende keer. Ik denk aan een speciale HPJ aflevering deze winter.

Groen alert! De eerste publicaties waren actiegericht. Ik verdiepte me in projecten waarbij groen het ‘ongewenste kind’ was. Waar bomen moesten verdwijnen voor (woning)bouw. Waar heestergroepen gehalveerd werden voor ongewenst gedrag en veiligheid. Kortom, ik was soms een luis in de pels van het toenmalige gemeentebestuur. Ik bezocht woningbouw projecten, stelde vragen over groene inrichting en kwam met alternatieven. Ja, ik heb bomen gered en plannen soms aangepast gezien. In de periode voor het Heempad was ik (een beetje) actief in de afdeling GroenLinks in Boskoop. De eerste publicaties verschenen onder de naam **Groen Alert!** Voortgekomen uit protesten tegen de plannen voor het Spoorbos (toen al), de kap van mysterieus gestorven bomen in het Viforpark; de eerste plannen voor de westelijke rondweg (jazeker, toen al). Toen in 2010 het Heempad gerealiseerd was wilde ik de ontwikkeling volgen en de resultaten monitoren. Als lesstof voor de autodidact die ik ben. Groen Alert! werd het Heempad Journaal. De nummering was een zootje. Tussen 2010 en 2015 verschenen onregelmatig 15 uitgaven. Inmiddels was ik lid van het IVN, groeide door ervaring automatisch tot natuurgids (ik kan ook zwemmen zonder diploma). De natuur is mijn leermeester, theorie kreeg ik via Vroege Vogels en vanaf de oprichting (2008) volg ik de nieuwsbrief Natuurbericht. Dankzij de ‘opvoeding’ van het IVN werd mijn activisme omgebouwd tot educatie en beleving. In maart 2015 begon een geordende nummering, vanaf nummer 1 (eigenlijk 16^e uitgave), in 2019 stapte ik per vergissing van de 4^e naar de 6^e jaargang. Het Heempad is nu 10 jaar, HPJ ook, de nummering blijft zo. Hoe ik dat allemaal nog weet? Alle HPJ's (en de voorpublicaties) zitten geordend in een ordner.

Corona aanscherping (vanaf 14-10-2020) treft opnieuw het IVN excursieprogramma.

Omdat wij, net als ieder ander (ja toch?) zo snel mogelijk terugwillen naar de goede kanten van het ‘oude normaal’, houden we ons aan de regels. Ook al is de logica wat wel kan met hoeveel niet altijd duidelijk. Op 26 september mocht het nog (volgens de regels) buiten met meer dan 10 personen. Thema voor die dag: Wat bloeit er nog? We misten het persbericht in de Gouwe Koerier, maar ook voorspellingen en dreigende buien in de kuststreek speelde ons parten. Er waren vijf aanmeldingen, een corona gerelateerde afmelding. Aanmelding verplicht (afmelding dus ook). Helaas kwam er één deelnemer, de rest bleef zonder bericht weg. Na een kwartier tevergeefs wachten werd 1 op 1 gestart (1 deelnemer 1 gids). Willy van Door n was de gelukkige, we waren beiden gemotiveerd en namen alle tijd. Terwijl het in Zeeland stormde, scheen hier de zon op goudgekleurde wolkenkoppen van forse buien aan de kustlijn, het bleef droog. Ik nam alle tijd om elke nog bloeiende plant aan te wijzen en er wat over te vertellen. Het is fijn om iemand te begeleiden die open oog en oor heeft voor de natuur. Samen beleefden we de natuur die er nog was. Tijdens zo'n wandeling ervaar je wat wij – met IVN Vrienden van het Heempad – voor elkaar hebben gekregen. We vergaten de tijd, inmiddels een paar uur verder, bij het Heempad aangekomen, haakte een stel bekenden aan, zodat we met vieren de terugweg met even zoveel motivatie konden voortzetten. Na een superwandeling van 3 ½ uur waren we terug.

Opmerking 1: ondanks publicaties in sociale media van het IVN lopen er zelden IVN leden mee, waarom niet?

Opmerking 2: wij zijn bij deelname vrijwel afhankelijk van publicatie in weekblad Gouwe Koerier.

Opmerking 3: aanmelding vooraf betekent ook afmelding bij verhindering, soms is er een reservelijst.

Stay home, stay safe! Houd afstand, blijf in uw kot. Kijk wat er allemaal nog wel kan, dat is best veel. Geniet van de lange winteravonden. Geef (of vraag) eens een boek cadeau met Sint of de Kerst. Kies uit de genomineerden voor de Jan Wolkers Prijs 2020. Mijn tips: Stadsflora van de Lage Landen (Ton Denters); Wat zingt daar (Dick de Vos) en – de winnaar – Wat bomen ons vertellen (Valerie Trouet).

Een weelde aan paddenstoelen dit jaar in het Gouwebos en een record aan meldingen.

Onze volgende excursie was Paddenstoelen zoeken in het Gouwebos op zaterdag 17 oktober. De meldingen stroomden binnen, de telling liep door tot 45. Besloten werd om er twee excursies van te maken, een om 10.00 uur en een in de middag (14.00 uur). Totdat Rutte en de Jonge daar een stokje voor stak met aangescherpte maatregelen vanaf 14 oktober: maximaal 4 personen bijeen in de open lucht. Het lijkt ons veiliger dan tien in een kroeg of 30 in de kerk, theater of bioscoop. Maar wij zijn serieus en nemen onze verantwoordelijkheid. Om toch van paddenstoelen te genieten maakten wij de paddenstoelen zoektocht vier keer. Eerst het voorlopen, waarbij Herman Schoemaker ons de mooie plekken liet zien (hij maakt mooie natuurfoto's die regelmatig in de Gouwe Koerier verschijnen). Lia van de Sandt, IVN gids en paddenstoelenkenner, nam alle tijd voor het onderzoek en gaf mij (als leek) een spoedcursus paddenstoelen. Op vrijdag maakten wij met drieën de route, Lia, Liesbeth Bos en Hans van Dam. Op zaterdag gingen we met het maximaal toegestane aantal van 4 personen op stap: Liesbeth, Hans en twee aspirant gidsen (van de geannuleerde NGO), Miep Munninghoff en Sandra van Veen. Op zondag nogmaals een wandeling met eigen familie, dochter Norma en kleinzoon Jasper, met als voorwaarde dat we de magische vliegenzwam zouden vinden, dat lukte natuurlijk. Tijdens onze afgeslankte en versnipperde wandelingen over vier dagen verspreid vonden we een record aantal soorten, tenminste 60, waaronder een fraaie heksenkring van weide champignons, witte satijnvezelkop, tranende franjehoed, hazepootje, radijsvaalvoet, gele trilzwam, sombere honingzwam, fluweelpootje, langsteel franjehoed, oranje dwergmycena, wijdporiekurkzwam, platte tonderzwam, grote stinkzwam, melksteel mycena, gazonvlekplaat, zwavelkop en grote parasolzwam. Wat een fraaie namen hebben paddenstoelen toch. Alle meldingen waarvoor de paddenstoelenexcursie helaas niet door kon gaan zullen volgend jaar een herkansing krijgen.

Minder CO2 door corona. Wij zoeken lichtpuntjes in de strijd tegen corona, dit is er eentje, al zal niet iedereen dit met mij delen. De wereldwijde CO2 uitstoot is in het eerste halfjaar met 8,8 procent gedaald, vergeleken met dezelfde periode in 2019. Dat meldt het KNMI op basis van onderzoek gepubliceerd in het tijdschrift *Nature*. De belangrijkste factor in de daling is het verminderde wegtransport. Luchtvaart, industrie en de energiesector zorgden ook voor aanzienlijke afname. Het grootste verschil werd gemeten in april, toen in veel landen een lockdown van kracht was. *Corona krijgt meer voor elkaar dan alle acties wereldwijd samen (Bron AD).*

Vitamine D beïnvloed het immuun systeem gunstig tegen corona. Er zijn veel aanwijzingen in de wetenschappelijke literatuur dat het helpt tegen corona. Het is geen wondermiddel, maar vitamine D verbetert de weerstand en verlaagt de kans dat je een corona-infectie oploopt. Van degenen die toch ziek werden bleek het proces minder ernstig te verlopen. Vitamine D wordt in het lichaam aangemaakt via zonlicht en dat kan de afname in de zomermaanden gunstig hebben beïnvloed. Omdat de zon komende maanden minder sterk wordt is het van belang om voldoende vitamine D via voeding binnen te krijgen (vette vis zoals zalm en makreel). Ook het gebruik van supplementen in de juiste dosering kan de weerstand verhogen. Ons advies, kleed je goed aan en wandel zoveel mogelijk in de natuur, de natuur is dichtbij huis, hoofd omhoog, pak elke zonnestraal. *Lees het complete artikel in AD 28 oktober 2020, titel: Experts: Iedereen aan de vitamine D.*

Excursieschema 2021 – IVN Vrienden van het Heempad Boskoop. Twee mogelijkheden, een coronavrije of een corona gerelateerde versie. Als we ons weer vrij en onbepaald kunnen bewegen, dan zijn dit (onder voorbehoud) de data, steeds op zaterdagen van 10.00-12.00 uur, start (meestal) bij de Contactweide. Alvast een aanbeveling om deze voorlopige data in uw nieuwe agenda op te nemen. Omdat de coördinatie met andere excursies nog ontbreekt, kan er nog geschoven worden, dat komt dan in de definitieve versie in een volgend HPJ. Ons plan: 27 maart: ontluikende natuur/ 24 april: stinsenplanten/ 8 mei: vogelzang/ 29 mei: polderflora/ 5 juni: Bentwoud/ 26 juni: bloemenwandeling/ 10 juli: eetbare planten/ 28 augustus: natuurapotheek/ 25 sept. wat bloeit er nog?/ 23 oktober: paddenstoelen zoeken in het Gouwebos. Naast deze excursies zijn er andere activiteiten mogelijk, zoals bezoek aan Juuls Landje, Tuinpad Rijnveld, Nationale Buitenspeeldag/ Straatkrijten/ Rondvaart door historisch Boskoop en wat zich verder (in samenwerking met andere organisaties) aandient. *In een Corona proof versie zal alles in afgeslankte vorm plaatsvinden, aangepast aan de dan geldende regels. Er is een optie voor 2 wandelingen op dezelfde dag (10.00 en 14.00 uur). Risicovolle wandelingen vervallen. In dit geval is aanmelding verplicht (met e-mail adres) en verwachten we afmelding bij verhindering.* Tijdens alle wandelingen is er gelegenheid voor aspirant natuurgidsen om oefenwerk te doen, eventueel voorlopen vooraf, hiervoor aanmelden bij Hans van Dam, 0172 214775 of janny@countrygazette.nl

Natuurgidsen 'light' een goed idee? Stopzetting van de Natuur Gidsen Opleiding (NGO) en het feit dat er veel oudere gidsen zijn en sommigen willen minderen, is het goed om een tussenoplossing te zoeken. Een alternatief voor gidsen 'light' wordt onderzocht. Wij vinden dat een goed idee, waarover we graag onze visie willen geven. Hierbij kan gedacht worden aan een combinatie van stage en onderzoek, vooral praktijk gerichte ervaring opdoen. Onze gebieden aan het Zwarte Pad en de nabije omgeving van Gouwebos en Bentwoud bieden goede kansen. Met onze thema wandelingen kan men als aspirant gids veel ervaring opdoen. Ook met persoonlijke begeleiding zijn hier mogelijkheden, met als doel t.z.t. gidsenwerk in dit gebied te doen of ervaringen elders toe te passen. Uiteraard met als einddoel dat uiteindelijk de kans moet komen om de NGO cursus te doen. We hebben een plan in de maak, zullen dat voorleggen aan het IVN, met als wens tot een snelle start vanaf volgend seizoen.

God schiep de aarde en het leven, Noah redde de biodiversiteit, Carolus Linnaeus gaf de soorten een naam. David Attenborough waarschuwt de mens om de aarde en het leven te behouden en niet, zoals aan de gang is, de ondergang. De nieuwste film van David Attenborough is een laatste waarschuwing om dit te voorkomen. In zijn bijna 2 uur durende film **A Life on Our Planet** presenteert de 94-jarige bioloog en filmmaker een terugblik op zijn leven, hij geeft een visie op de wereld, een schokkend beeld van wat er fout gaat, maar vooral wat er nog gedaan kan worden om algehele vernietiging te voorkomen. De film kunnen we zien als zijn testament, een laatste ode aan de schoonheid van de natuur op onze kwetsbare aarde. Het is, meer dan zijn vele eerdere films, een aanklacht. David Attenborough is geboren in 1926, toen leefden er 2 miljard mensen. Nu, in 2020, telt de wereldbevolking bijna het viervoudige. Droogte, honger, stormen, overstromingen en pandemieën zijn signalen dat wij anders moeten gaan leven. Laten we daar in onze beperking nu, in de komende maanden met voor velen meer tijd, eens goed over gaan nadenken. Niet alleen voor ons, maar ook wat na ons komt. In Attenborough's film komt af en toe een teller in beeld die het menselijk bevolkingsaantal aangeeft, het dalende percentage aardoppervlak wat we nog natuur kunnen noemen en het CO2 gehalte van de atmosfeer. Waar het een stijgt, gaat het ander neerwaarts, vooral de natuur legt het loodje, de relatie is geen toeval. De film geeft fraaie natuurbeelden van wat er nog is, maar ook een inkijk in wat er mis is, droogte, brand, overstroming, weer-extremen, opwarming, vervuiling enz. De film A Life on Our Planet van David Attenborough draait momenteel in veel bioscopen, helaas voor een beperkt publiek, maar voor de vele Netflix bezitters is de film ook te zien. Kijk niet een keer, maar herhaal het, net zolang totdat het belang ervan tot diep in onze ziel doordrongen is. Het belang staat boven alle politiek, religie en geaardheid. De hele wereld moet dit zien, samen hebben we nog een laatste kans. Attenborough is sinds kort te volgen op instagram en had binnen 2 uur al een half miljoen volgers. *Lees ook de columns van Jelle Reumer op de website van Vroege Vogels: www.vroegevogels.bnnvara.nl*

We beleven een zeer natte en late herfst. Wat doet dat voor de natuur? Bladeren blijven langer groen en vallen minder snel van de boom. Intussen genieten we van fraaie herfstkleuren, mooie wolkenpartijen, paddenstoelen en ook groei en bloei van kruiden zijn nog in volle gang. In ons landdeel, de westelijke provincies, is na een reeks te natte maanden het grondwater weer op peil, we zien plassen op weiden en velden. Kelders lopen weer vol en de gemalen maken overuren. Op zandgronden is de situatie nog anders, op dit hoger deel is het grondwater nog op kwetsbaar niveau. Na een record droog voorjaar (april 18 mm en mei 16 mm) kwam de ommekeer in juni (177), in juli werd ondanks een hittegolf, toch 68 mm afgetapt. Augustus gaf ons 141 mm, september 88 en oktober dreigt een record natte maand te worden, met in de kuststreek soms meer dan 200 millimeter. We hopen dat er goed wordt nagedacht over wateropvang, zodat we in droge perioden reserves hebben.

Aanbevolen nieuwsbrieven. Door het weer en de coronamaatregelen samen zullen we de komende tijd veel binnenshuis doorbrengen. Naast de eerder aanbevolen natuurboeken is er nog veel meer. De KNNV uitgeverij verstuurd maandelijks een digitale nieuwsbrief met nieuw verschenen publicaties: info@knnvuitgeverij.nl De maandelijks nieuwsbrief van het IVN geeft tips voor belevingen voor jong- en oud, nu excursies en lezingen bijna niet mogelijk zijn: je kunt de nieuwsbrief online bekijken of aanvragen: corrydiordorp@gmail.com. Er zijn nieuwsbrieven van Groene Cirkel Bijenlandschap; Stichting Steenbreek; Vogelbescherming; FLORON en de absolute top: de wekelijkse Natuurberichten (Nature Today) van een aantal gezamenlijke organisaties. Voor wie verplicht thuiszit, markeer in uw gids de vele natuurprogramma's aan die er op TV zijn: Vroege Vogels (op vrijdag NPO2), op zaterdag op België 1 en Canvas (tenzij er sport is); bijna dagelijkse natuuruitzendingen op BBC TV1 en/of BBC2; National Geographic; Discovery en meer. Deel dit Heempad Journaal met anderen. *Beste mensen, dit was het weer, er komt spoedig weer een nieuwsbrief, rond eind november. Samenstelling: Hans van Dam. Verzending: Janny van Dam. Reacties: janny@countrygazette.nl*